

GIÁO DỤC GIÁ TRỊ ĐẠO ĐỨC HỒ CHÍ MINH CHO CHIẾN SĨ CÔNG AN NHÂN DÂN HIỆN NAY – THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

★ THƯỢNG TÁ, TS. BÙI HOÀNG THAO

Học viện Kỹ thuật và Công nghệ an ninh

● **Tóm tắt:** Theo tư tưởng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, với người chiến sĩ cách mạng, đạo đức cách mạng luôn được đặt lên hàng đầu. Đặc biệt, đối với lực lượng Công an nhân dân, giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh, trong đó có Sáu điều Bác Hồ dạy về “Tư cách người công an cách mạng” đóng vai trò then chốt trong việc xây dựng lực lượng Công an nhân dân chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, xứng danh là “thanh bảo kiếm”, “lá chắn thép” trong bảo vệ an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội, vì cuộc sống bình yên của nhân dân.

● **Từ khóa:** Tư tưởng Hồ Chí Minh; Giá trị đạo đức; Công an nhân dân.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức là sự kết tinh truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tinh hoa văn hóa nhân loại và kết tinh những phẩm chất cao quý của Người trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng; có giá trị vô cùng to lớn và quý giá, là kim chỉ nam và trở thành chuẩn mực đạo đức cho cán bộ, đảng viên và nhân dân

Việt Nam, trong đó có lực lượng Công an nhân dân (CAND) học tập, noi theo.

1. Giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh đối với lực lượng CAND – thực trạng và một số vấn đề đặt ra

Giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh có ý nghĩa quan trọng đối với lực lượng CAND, giúp xây dựng bản lĩnh chính trị, tinh thần phục vụ nhân dân

và phòng chống suy thoái đạo đức, lối sống, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

Giáo dục đạo đức nhằm xây dựng bản lĩnh chính trị, củng cố niềm tin vào lý tưởng cách mạng.

Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Công an của ta là Công an nhân dân, vì nhân dân mà phục vụ và dựa vào nhân dân mà làm việc. Công an nhân dân phải có tinh thần cách mạng, phải tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân”¹. Giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh giúp cán bộ, chiến sĩ CAND kiên định với mục tiêu, lý tưởng của Đảng, không dao động trước những tác động tiêu cực, đặt lợi ích quốc gia, dân tộc lên trên hết và nâng cao tinh thần cảnh giác trước âm mưu của các thế lực thù địch.

Giáo dục đạo đức nhằm nâng cao tinh thần phục vụ nhân dân.

Một trong 6 điều thuộc về “Tư cách người Công an cách mạng” được Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ: “Đối với nhân dân, phải kính trọng, lễ phép”. Giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh giúp lực lượng CAND nhận thức rõ trách nhiệm bảo vệ và phục vụ nhân dân, rèn luyện thái độ tận tụy, linh hoạt trong công việc và gắn bó mật thiết với quần chúng, xây dựng nền an ninh nhân dân và tạo thế trận an ninh nhân dân vững chắc.

Giáo dục đạo đức góp phần ngăn chặn suy thoái đạo đức, phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

Hồ Chí Minh cảnh báo: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân”². Giáo

dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh có vai trò quan trọng trong việc xây dựng lực lượng CAND vững mạnh về tư tưởng, chính trị và đạo đức; giúp cán bộ, chiến sĩ CAND nâng cao ý thức tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; tăng cường tinh thần trách nhiệm trong phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, xây dựng môi trường công tác trong sạch, kỷ luật, kỷ cương, góp phần quan trọng vào việc giữ vững trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ bình yên cho đất nước.

Thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy CAND, việc giáo dục đạo đức trong lực lượng CAND những năm qua đã được triển khai sâu rộng trong các học viện, trường CAND và tại đơn vị công tác. Thông qua các chương trình giảng dạy, phong trào thi đua, ý thức rèn luyện đạo đức, tác phong của cán bộ, chiến sĩ ngày càng được nâng cao, góp phần xây dựng lực lượng Công an chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, trong sạch, vững mạnh.

Ngay từ khi bước vào lực lượng, mỗi cán bộ, chiến sĩ công an đều được học tập, quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng. Hiện nay, nội dung này đã trở thành môn học chính khóa tại Học viện An ninh nhân dân, Học viện Cảnh sát nhân dân, Học viện Kỹ thuật và Công nghệ an ninh, Đại học An ninh nhân dân, Đại học Cảnh sát nhân dân và các trường trung cấp CAND. Tại các đơn vị công tác, việc học tập đạo đức Hồ Chí Minh được lồng ghép vào sinh hoạt chi bộ và các buổi học tập chính trị định kỳ. Chương trình CAND học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy đã được triển khai đồng bộ trên cả nước, giúp cán bộ, chiến sĩ rèn luyện phẩm chất liêm chính, chí công vô tư.

Học viện Cảnh sát nhân dân đã tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh, thu hút hàng ngàn học viên tham gia, góp phần nâng cao nhận thức về đạo đức cách mạng. Hay Công an thành phố Hà Nội và Công an thành phố Hồ Chí Minh đã triển khai chuyên đề Công an Nhân dân học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy, tạo chuyển biến rõ rệt trong tác phong làm việc, siết chặt kỷ luật, kỷ cương. Nhờ đó, cán bộ, chiến sĩ không chỉ nâng cao bản lĩnh chính trị mà còn ý thức sâu sắc hơn về trách nhiệm phục vụ nhân dân, góp phần xây dựng lực lượng công an vững mạnh từ cơ sở.

Các phong trào thi đua học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đạt hiệu quả cao. Bên cạnh công tác giảng dạy, nhiều phong trào thi đua đã được phát động để khuyến khích cán bộ, chiến sĩ noi gương Bác, nâng cao tinh thần trách nhiệm và đạo đức nghề nghiệp. Điển hình như phong trào CAND học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy, phong trào Mỗi ngày làm một việc tốt vì nhân dân, đã tạo động lực giúp cán bộ, chiến sĩ rèn luyện phẩm chất đạo đức và phong cách phục vụ nhân dân tận tụy hơn. Năm 2024, Bộ Công an tổ chức Lễ kỷ niệm 76 năm CAND học tập, thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy và vinh danh 78 tập thể, 172 cá nhân tiêu biểu trong phong trào này, ghi nhận những đóng góp xuất sắc trong đấu tranh phòng, chống tội phạm và giữ gìn an ninh trật tự. Công an các tỉnh triển khai mô hình Ngày thứ Bảy vì dân, giải quyết nhanh gọn các thủ tục hành chính cho người dân, đặc biệt là người già, người yếu thế, tạo hình ảnh gần gũi giữa công an và nhân dân...

Những phong trào này không chỉ tạo môi trường rèn luyện, mà còn giúp lực lượng CAND củng cố niềm tin trong nhân dân, thể hiện tinh thần CAND vì nước quên thân, vì dân phục vụ.

Ý thức rèn luyện đạo đức, tác phong trong công tác, sinh hoạt của cán bộ, chiến sĩ ngày càng được nâng cao. Một trong những chuyển biến rõ rệt nhất của giáo dục đạo đức Hồ Chí Minh là sự nâng cao ý thức rèn luyện phẩm chất đạo đức, tác phong của cán bộ, chiến sĩ trong công tác và sinh hoạt. Ngày càng có nhiều chiến sĩ tận tụy với công việc, thể hiện thái độ lịch sự, nhã nhặn khi tiếp xúc với nhân dân. Báo cáo của Bộ Công an năm 2024 cho thấy 95% cán bộ, chiến sĩ đánh giá rằng việc học tập và làm theo tư tưởng Hồ Chí Minh đã giúp họ nâng cao ý thức trách nhiệm, chủ động đấu tranh chống tiêu cực, tham nhũng. Công an thành phố Đà Nẵng thực hiện mô hình Mỗi ngày một việc làm tốt vì nhân dân, xử lý nhanh chóng hàng ngàn thủ tục hành chính, giúp giảm thời gian chờ đợi cho người dân. Trong đại dịch COVID-19 và gần đây nhất là công tác hỗ trợ đồng bào vùng chịu ảnh hưởng bởi thiên tai, hàng nghìn cán bộ, chiến sĩ CAND đã xung phong tuyến đầu chống dịch, cứu trợ, bảo vệ an ninh trật tự tại các khu phong tỏa, vùng bị cô lập, vận chuyển lương thực, hỗ trợ người dân trong lúc khó khăn. Từ những minh chứng trên, có thể thấy việc học tập và làm theo đạo đức Hồ Chí Minh đã thực sự đi vào thực tiễn, tác động tích cực đến nhận thức và hành động của cán bộ, chiến sĩ CAND.

Những kết quả đạt được từ việc giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh trong lực lượng CAND thể hiện rõ qua sự

chuyển biến tích cực trong tư tưởng, hành động và tinh thần trách nhiệm của mỗi cán bộ, chiến sĩ. Việc triển khai đồng bộ từ giảng dạy trong nhà trường, thực tiễn tại đơn vị công tác, đến các phong trào thi đua đã giúp lực lượng CAND ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu bảo vệ an ninh trật tự trong tình hình mới.

Bên cạnh những kết quả tích cực, quá trình giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh trong lực lượng CAND vẫn còn tồn tại một số hạn chế. Những vấn đề này đòi hỏi có giải pháp điều chỉnh phù hợp để nâng cao hiệu quả giáo dục, giúp cán bộ, chiến sĩ thực sự thấm nhuần tư tưởng, đạo đức cách mạng, nâng cao bản lĩnh chính trị và ý thức phục vụ nhân dân, phòng chống sự suy thoái về đạo đức, lối sống.

Một số đơn vị chưa có phương pháp giáo dục linh hoạt, hiệu quả. Mặc dù tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh đã được đưa vào chương trình đào tạo chính khóa của các học viện, trường CAND và trong công tác đơn vị, nhưng ở vài nơi cách giảng dạy còn thiếu đổi mới sáng tạo cho phù hợp tình hình mới, chưa tạo được hứng thú cho học viên. Báo cáo công tác Đảng, công tác chính trị của Bộ Công an những năm gần đây cho thấy việc giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh trong CAND nhìn chung còn hình thức, nội dung chậm đổi mới, ít gắn với thực tiễn; hoạt động giáo dục lý tưởng chưa hấp dẫn và thiếu chiều sâu. Một số đơn vị địa phương vẫn duy trì lối học “đọc - chép”, chưa đẩy mạnh thảo luận hay gắn học với trải nghiệm, dẫn tới hiệu quả tiếp thu hạn chế. Thực trạng đó đòi hỏi phải đổi mới phương pháp giáo dục theo hướng sinh động và

ứng dụng hơn, như tổ chức hội thảo, tọa đàm, mô phỏng tình huống,... qua đó tăng cường sự chủ động và khả năng vận dụng của học viên.

Việc vận dụng tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh vào thực tiễn công tác còn mang tính hình thức. Trong lực lượng CAND, một số đơn vị vẫn triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng Hồ Chí Minh theo hướng hình thức, chưa tạo chuyển biến rõ trong tác phong và hiệu quả công tác. Báo cáo tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác tuyên giáo năm 2024 cho thấy, một bộ phận cán bộ, chiến sĩ chưa thực sự coi trọng học tập chuyên đề; một số đơn vị triển khai đối phó; sinh hoạt chuyên đề thiếu chiều sâu; công tác kiểm tra, đánh giá không thường xuyên nên việc học chưa chuyển hóa thành hành động. Một số phong trào thi đua cũng còn “bề nổi”, chưa gắn chặt nhiệm vụ chuyên môn. Chẳng hạn, có nơi ký cam kết CAND học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh nhưng thiếu giám sát, dẫn tới cam kết không được thực hiện đầy đủ. Điều này cho thấy cần có cơ chế kiểm tra, giám sát chặt chẽ hơn để đảm bảo rằng các nội dung học tập đạo đức Hồ Chí Minh thực sự được áp dụng vào thực tiễn công tác, không chỉ dừng lại ở việc tổ chức các hoạt động mang tính hình thức.

Một bộ phận nhỏ chiến sĩ CAND chưa thực sự thấm nhuần tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh, vẫn còn tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị và đạo đức lối sống. Dù phần lớn cán bộ, chiến sĩ đã có ý thức tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, nhưng vẫn còn một bộ phận nhỏ có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống, vi phạm kỷ luật,

làm ảnh hưởng đến uy tín của lực lượng CAND. Báo cáo của Bộ Công an năm 2024 cho thấy mỗi năm vẫn có hàng chục vụ cán bộ, chiến sĩ bị kỷ luật, thậm chí bị xử lý hình sự vì vi phạm đạo đức nghề nghiệp, lạm dụng chức quyền, tiêu cực, tham nhũng. Một số vụ án liên quan đến công an thoái hóa, biến chất đã gây bức xúc dư luận. Ví dụ, vụ việc cán bộ công an tại Đồng Nai bị xử lý vì bảo kê cho các băng nhóm tội phạm, hay vụ việc một số cảnh sát giao thông bị phát hiện nhận hối lộ trong quá trình làm nhiệm vụ. Những trường hợp này cho thấy không phải tất cả cán bộ, chiến sĩ đều thấm nhuần tư tưởng Hồ Chí Minh về liêm chính, chí công vô tư. Việc giáo dục đạo đức cần đi kèm với cơ chế giám sát, xử lý nghiêm minh những cá nhân vi phạm để làm gương và giữ gìn hình ảnh của lực lượng CAND.

Những vấn đề đặt ra nêu trên đòi hỏi phải đổi mới phương pháp giáo dục, tăng cường giám sát việc thực hiện, đồng thời có chế tài nghiêm khắc đối với những cá nhân vi phạm, đảm bảo rằng việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh không chỉ là khẩu hiệu mà trở thành kim chỉ nam trong hành động của từng cán bộ, chiến sĩ CAND.

2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh đối với lực lượng CAND hiện nay

- Đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục

Cần kết hợp lý luận với thực tiễn công tác, lồng ghép giáo dục đạo đức vào quá trình thực hiện nhiệm vụ thông qua tình huống thực tế, mô phỏng nghiệp vụ, giúp cán bộ, chiến sĩ rèn luyện bản lĩnh và phong cách phục vụ nhân dân.

Ứng dụng công nghệ đào tạo như kho tư liệu trực tuyến, bài giảng điện tử, phim tư liệu, podcast, giúp học tập linh hoạt, dễ tiếp cận. Lãnh đạo, chỉ huy phải đi đầu, gương mẫu thực hiện các chuẩn mực đạo đức theo tư tưởng Hồ Chí Minh, tạo động lực và lan tỏa tinh thần trách nhiệm trong toàn lực lượng, góp phần xây dựng CAND trong sạch, vững mạnh và phòng ngừa suy thoái về đạo đức, lối sống. Đồng thời, đổi mới phương pháp đào tạo, kết hợp lý luận với thực tiễn gắn với xây dựng môi trường văn hóa đạo đức lành mạnh.

- Xây dựng môi trường văn hóa đạo đức trong lực lượng CAND

Một môi trường văn hóa đạo đức lành mạnh giúp rèn luyện phẩm chất cán bộ, chiến sĩ CAND theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Cần đề cao văn hóa ứng xử chuẩn mực trong nội bộ lực lượng và với nhân dân. Xây dựng quy tắc ứng xử và phát động các phong trào thi đua như Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh hay CAND thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy sẽ khuyến khích rèn luyện đạo đức và tinh thần trách nhiệm; khen thưởng, tuyên dương những tấm gương điển hình sẽ tạo động lực tích cực. Đồng thời, cần tăng cường kiểm tra, giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, chiến sĩ, kịp thời phát hiện và xử lý sai phạm, góp phần xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh.

- Tăng cường trách nhiệm tự rèn luyện của cán bộ, chiến sĩ

Giáo dục đạo đức không chỉ dừng lại ở chương trình đào tạo chính quy mà cần khuyến khích từng cá nhân chủ động học tập, suy ngẫm và thực hành đạo đức Hồ Chí Minh trong công việc

và cuộc sống. Mỗi cán bộ, chiến sĩ cần có kế hoạch cụ thể về việc học tập, thực hành đạo đức Hồ Chí Minh, gắn với nhiệm vụ chuyên môn của mình. Định kỳ tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề về đạo đức Hồ Chí Minh, tạo diễn đàn trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức của Người.

- Tăng cường vai trò của tổ chức Đảng, đoàn thể trong giáo dục đạo đức

Phát huy vai trò của chi bộ Đảng trong chủ động lồng ghép giáo dục giá trị đạo đức Hồ Chí Minh vào sinh hoạt định kỳ, nâng cao ý thức chính trị, đạo đức cho cán bộ, đảng viên. Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ CAND, như: Tổ chức các hoạt động ngoại khóa, hội thi, tọa đàm về tư tưởng Hồ Chí Minh, nhằm tạo môi trường sinh hoạt chính trị sôi nổi, hấp dẫn, thu hút đoàn viên, hội viên tích cực tham gia. Cần có cơ chế kiểm tra, giám sát, đánh giá thực tế việc rèn luyện đạo đức của cán bộ, chiến sĩ, đảm bảo việc học tập không mang tính hình thức mà thực sự đi vào thực tiễn, cả trong tư tưởng và hành động.

- Đẩy mạnh tuyên truyền và biểu dương gương người tốt, việc tốt

Xây dựng chuyên mục tấm gương điển hình trên các phương tiện truyền thông nội bộ để lan tỏa giá trị tích cực; khen thưởng kịp thời cán bộ, chiến sĩ tiêu biểu nhằm tạo động lực và thúc đẩy phong trào học tập; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu tư tưởng, đạo đức Hồ Chí

Minh để nâng cao nhận thức và tạo không khí thi đua lành mạnh. Khi mỗi cán bộ, chiến sĩ thấm nhuần các giá trị của di sản Hồ Chí Minh, họ sẽ trở thành chiến sĩ trung thành, tận tụy, góp phần giữ vững an ninh, trật tự và bảo vệ bình yên cho nhân dân.

Tóm lại, giáo dục tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh cho lực lượng CAND là yêu cầu cấp thiết, là vấn đề hết sức quan trọng, tạo nền móng vững chắc để xây dựng lực lượng CAND vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức và tổ chức, cán bộ, ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Để nâng cao hiệu quả, cần đổi mới phương pháp đào tạo, phát huy trách nhiệm nêu gương của cán bộ, chiến sĩ CAND, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý, người đứng đầu; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh trong toàn lực lượng. Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phải được chuyển hóa thành hành động gắn với công tác và rèn luyện hằng ngày. Khi cán bộ, chiến sĩ thấm nhuần các giá trị đạo đức cao đẹp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, lực lượng CAND sẽ ngày càng chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và nhân dân, lập nhiều thành tích, chiến công, góp phần bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, xứng đáng với sự tin cậy của Đảng, niềm tin yêu của nhân dân. ■

¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, H.2011, tập 6, tr.498

² Hồ Chí Minh: *Toàn tập* Sđd, tập 8, tr. 622